Пралетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 85 (7646) | Субота, 13 мая 1944 г. | Цана 20 к.

За час крымскай кампаніі з 8 красавіка па 12 мая Чырвоная Армія нанесла ворагу велізарныя страты. Праціўнік страціў палоннымі і забітымі 111.587 чалавек, 299 танкаў і самаходных гармат, 578 самалётаў, 3.079 гармат розных калібраў і многа іншай баявой тэхнікі.

Нашай авіяцыяй і Чорнаморскім флотам патоплена 191 судно праціўніка.

Слава гераічнай Чырвонай Арміі!

Узначаліць творчы ўздым мас

Першамайскі загад Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна натхніў увесь совецкі народ на новыя гераічныя подвігі ў тылу і на франтах Айчыннай вайны. У адзіным творчым парыве ўзняўся народ-волат, народ-змагар на рашэнне вялікіх задач, пастаўленых мудрым правадыром у першамайскім загадзе. Гэты ўздым мас, як і бліскучая рэалізацыя Трэцяй Дзяржаўнай Военнай Пазыкі, з'яўляецца яшчэ адной магутнай дэманстрацыяй совецкага патрыятызма, адданасці нашага народа партыі Леніна—Сталіна, совецкаму ўраду.

У гарадах і вёсках вызваленых раёнаў Беларусі, на фабрыках, заводах і ў калгасах актыўна вывучаюць першамайскі загад таварыша Сталіна. Вывучэнне загада паўсямесна суправаджаецца ўзняццём прадукцыйнасці працы, умацненнем тэмпаў на аднаўленчых работах, разгортваннем барацьбы за высокі ваенны ўраджай, узняццём шырокай народнай ініцыятывы на дапамогу фронту, Чырвонай Арміі.

Працоўныя горада і вёскі бяруць новыя социялістычныя абавязацельствы, настойліва змагаюцца за ўзорнае іх выкананне. Датэрмінова ўведзен у эксплаатацыю цагельны завод № 6. Выпушчана першая партыя цэглы-сырца.

На прадпрыемствах і ў калгасах людзі сталі на стаханаўскія вахты. Бязмежна ўдзячныя Чырвонай Арміі, совецкаму ўраду за вызваленне з кіпцюроў нямецка-фашысцкіх груганоў, совецкія людзі не шкадуюць ні сіл, ні часу, ні энергіі для дапамогі сваёй слаўнай вызваліцельніцы Чырвонай Арміі.

Калгасныя агітатары прынеслі загад Сталіна на палі—у калгасныя брыгады і звенні. Прагна прыслухоўваюцца калгаснікі да кожнага слова свайго вялікага друга і правадыра. У кожнага гарачае жаданне—баявымі, канкрэтнымі справамі адказаць на гэты загад. Дружна кіпіць праца на палях калгасаў. Калгаснікі Хойніцкага раёна закончылі сяўбу ранніх зернавых. Іх прыкладу следуюць сотні калгасаў іншых раёнаў.

Творчы парыў мас у вызваленых раёнах нашай рэспублікі нарастае. Партыйныя, комсамольскія і профсаюзныя арганізацыі павінны ўзначаліць гэты працоўны ўздым, накіраваць яго на яшчэ большую мабілізацыю сіл на дапамогу фронту. Задача — шырэй разгарнуць социялістычнае спаборніцтва ў горадзе і ў вёсцы, з дня ў дзень памнажаць рады яго ўдзельнікаў. Веснавую сяўбу трэба правесці сапраўды па-ваеннаму, па-франтавому, падцягнуць адстаючыя раёны, калгасы, брыгады, накіраваць ініцыятыву мас на хутчэйшае аднаўленне народнай гаспадаркі.

Ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў вызвалена значная частка Совецкай Беларусі. Над астатняй тэрыторыяй нашай любімай бацькаўшчыны яшчэ стаіць чорная ноч акупацыі, яшчэ зверскі здзекуюцца праклятыя немцы над нашымі братамі і сёстрамі, бацькамі і мацірамі. Але ўсё больш і больш гарыць і хістаецца глеба пад нагамі праклятых акупантаў. Баявымі справамі ў тылу ворага адказваюць народныя мсціўцы на загад Вярхоўнага Галоўнакамандуючага. Таемнымі ляснымі сцежкамі дастаўляюць партызаны першамайскі загад таварыша Сталіна насельніцтву, расказваюць ім аб вялікім значэнні сталінскіх слоў. І зноў, як і заўсёды, калі прыходзіць у тыл ворага сталінскае слова, прыбаўляюцца сілы, умацняецца вера ў хуткае вызваленне.

Першамайскі загад таварыша Сталіна—праграма баявых дзеянняў. Беларускі народ — рабочыя, калгаснікі, інтэлігенцыя, слаўныя партызаны зробяць усё для таго, каб дапамагчы фронту, сваёй роднай Чырвонай Арміі, каб хутчэй і канчаткова разграміць заклятага ворага — нямецка-фашысцкіх акупантаў.

Разгром нямецкіх войск у Крыму

Вынікі крымскай кампаніі

Сёння, 12 мая, у Крыму закончылася аперацыя па ачышчэнню раёна мыса Херсанес ад рэшткаў нямецка-фашысцкіх войск, разбітых пры авалоданні нашымі войскамі горадам **Севастопаль.**

У ходзе баёў па разгрому Севастопальскага плацдарма праціўніка і ачышчэнню мыса Херсанес нашымі войскамі за час **з 7 па 12 мая знішчана:** танкаў і самаходных гармат—49, самалётаў—87, гармат розных—308, мінамётаў—331, кулямётаў—620, аўтамашын—564, складаў розных — 24.

Праціўнік страціў толькі забітымі больш 20.000 салдат і афіцэраў.

Захоплена нашымі войскамі: танкаў і самаходных гармат—48, самалётаў—49, гармат розных — 1.228, мінамётаў—721, кулямётаў—4.859, вінтовак і аўтаматаў — 46.041, аўтамашын — 4.173, коней — 710, складаў розных — 123, паравозаў—25, эшалонаў з ваеннай тэхнікай — 14 і асобна вагонаў з рознай ваеннай маёмасцю — 540.

Узята ў палон 24.361 салдат і афіцэраў, у тым ліку камандзір 5 армейскага корпуса генерал-лейтэнант Бемэ, камандзір 111 пяхотнай дывізіі генерал-лейтэнант Грунер і некалькі палкоўнікаў.

Усяго за час крымскай кампаніі з 8 красавіка па 12 мая нашымі войскамі знішчана: танкаў і самаходных гармат—188, самалётаў—529, гармат розных—775, мінамётаў — 946, кулямётаў — 1.882, аўтамашын—2.227, складаў розных — 39.

Праціўнік страціў забітымі больш 50.000 салдат і афіцэраў.

Захоплена: танкаў і самаходных гармат — 111, самалётаў — 49, гармат розных—2.304, мінамётаў—1.449, кулямётаў—7.008, вінтовак і аўтаматаў — 84.524, аўтамашын — 4.809, коней — 11.684, складаў розных — 188, паравозаў—44, эшалонаў з ваеннай тэхнікай—14 і асобна вагонаў з рознай ваеннай маёмасцю—2.865.

Узята ў палон 61.587 салдат і афіцэраў, з іх частка параненых.

Такім чынам, за ўсю крымскую кампанію з 8 красавіка па 12 мая праціўнік страціў па галоўных відах баявой тэхнікі і людскога складу: палоннымі і забітымі — 111.587 чалавек, танкаў і самаходных гармат — 299, самалётаў —578, гармат розных калібраў—3.079, аўтамашын—7.086 і многа іншай тэхнікі.

Апрача таго, нашай авіяцыяй і караблямі Чорнаморскага флота з 8 красавіка па 12 мая **патоплена** з войскамі і ваеннымі грузамі праціўніка: транспартаў — 69, хуткаходных дэсантных барж —56, вартавых караблёў—2, канаперскіх лодак — 2, тральшчыкаў—3, вартавых кацераў—27 і 32 іншыя судны. Усяго патоплена за гэты час 191 судно рознага танажу.

СОВІНФОРМБЮРО.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 12 МАЯ

На працягу 12 мая на плацдарме правага берага ракі **Днестр,** на паўночны захад ад горада **Цірaспаль,** нашы войскі адбілі неаднаразовыя атакі вялікіх сіл пяхоты і танкаў праціўніка, нанёсшы яму вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы. У выніку ўпорных двухдзённых баёў нашымі войскамі падбіта і знішчана да 100 нямецкіх танкаў. Праціўнік страціў толькі забітымі больш 4.000 сваіх салдат і афіцэраў.

У **Крыму** войскі 4-га Украінскага фронта поўнасцю закончылі ліквідацыю рэшткаў войск праціўніка ў раёне мыса **Херсанес.**

На другіх участках фронта без істотных змен.

За 11 мая нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 45 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 32 самалёты праціўніка.

МАСІРАВАНЫ НАЛЁТ НАШАЙ АВІЯЦЫІ НА ЧЫГУНАЧНЫ ВУЗЕЛ ЛЮБЛІН

У ноч на 12 мая наша авіяцыя дальняга дзеяння зрабіла масіраваны налёт на чыгуначны вузел Люблін і бамбардыравала скапленні воінскіх эшалонаў і ваенныя склады праціўніка. На чыгуначным вузле ўзніклі вялікія пажары. У раёне складаў, якія размешчаны ў цэнтральнай частцы вузла, адбылося некалькі моцных выбухаў.

Два нашых самалёты не вярнуліся на свае аэрадромы.

Раней вызначанага тэрміну

КЛІМАВІЧЫ, 12 мая. (БЕЛТА). Першамайскі загад таварыша Сталіна застаў калектыў вапнавага завода напярэдадні завяршэння аднаўленчых работ і пуску яго ў эксплаатацыю. Рабочыя адказалі на загад правадыра масавым перавыкананнем норм выпрацоўкі, скарачэннем тэрмінаў рамонту, выдатнай якасцю працы.

Вялікая праца праароблена па апрацоўцы старых запасаў гатовай прадукцыі. Нямецкія акупанты са скуры лезлі, каб гэту прадукцыю прывесці ў нягоднасць. Яны падарвалі сховішча, змяшалі вапну з іншымі прадметамі. Старанная праца аднавіцеляў перамагла ўсё. Для аднаўлення Гомеля яны адгрузілі 150 тон добраякаснай вапны.

З чэсцю выконваюць свае абавязацельствы ў спаборніцтве члены комсамольска - маладзёжнай брыгады, кіруемай тав. Кастромскім. Яны штодня даюць па паўтары нормы за змену.

Раней вызначанага тэрміну калектыў здаў у эксплаатацыю эстакаду для механічнай мяшалкі вапнавай масы і закончыў рамонт пяці абпальваючых пячэй. Ужо выпушчана пробная партыя прадукцыі.

Заява ўрадаў Совецкага Саюза, Вялікабрытаніі і Злучаных Штатаў,

звернутая да сатэлітаў гітлераўскай Германіі,— Венгрыі, Румыніі, Балгарыі і Фінляндыі

У выніку пагубнай палітыкі сваіх кіраўнікоў народ Венгрыі пакутвае ад уніжэння германскай акупацыі. Румынія ўсё яшчэ звязана з нацыстамі ў вайне, якая нясе цяпер разбурэнне яе ўласнаму народу. Урады Балгарыі і Фінляндыі паставілі свае краіны на службу Германіі і застаюцца ў вайне на баку Германіі.

Урады Совецкага Саюза, Вялікабрытаніі і Злучаных Штатаў лічаць патрэбным, каб гэтыя народы ўсвядомілі наступнае:

1. Сатэліты асі—Венгрыя, Румынія, Балгарыя і Фінляндыя, нягледзячы на тое, што яны ўсведамляюць непазбежнасць рашучага паражэння нацыстаў, і нягледзячы на іх імкненне выйсці з вайны, сваёй цяперашняй палітыкай і пазіцыяй на самай справе ўмацоўваюць сілу германскай ваеннай машыны.

2. Гэтыя дзяржавы ўсё яшчэ могуць шляхам выхаду з вайны і спынення свайго пагубнага супрацоўніцтва з Германіяй і, шляхам супраціўлення нацысцкім сілам усімі магчымымі сродкамі, скараціць тэрмін еўрапейскай барацьбы, паменшыць свае ўласныя ахвяры, якія яны панясуць у канчатковым выніку, і садзейнічаць перамозе саюзнікаў.

3. У той час, як гэтыя дзяржавы не могуць пазбегнуць сваёй адказнасці за тое, што яны ўдзельнічалі ў вайне на баку нацысцкай Германіі, чым далей яны будуць працягваць удзельнічаць у вайне ў супрацоўніцтве з Германіяй, тым больш пагубнымі будуць для іх вынікі і тым больш жорсткімі будуць умовы, якія ім будуць прадпісаны.

4. Гэтыя дзяржавы павінны пагэтаму вырашыць цяпер, ці намераны яны праяўляць упартасць у іх цяперашняй безнадзейнай і пагубнай палітыцы перашкоджання непазбежнай перамозе саюзнікаў, хоць для іх яшчэ ёсць час унесці ўклад у гэтую перамогу.

Вучоба партыйнага і совецкага актыва

Палескі абком партыі арганізаваў вучобу партыйнага і совецкага актыва ў раёнах. 580 чалавек вывучаюць кнігу таварыша Сталіна «Аб Вялікай Айчыннай вайне Совецкага Саюза». У дапамогу ім у парткабінетах раз у дэкаду чытаюцца лекцыі. Апрача таго праводзяцца кансультацыі, даецца літаратура.

У горадзе Мозыры адкрыт вячэрні лекторый, які ўжо даў 6 лекцый на палітычныя тэмы. На кожнай лекцыі прысутнічала да 80 чалавек.

На прадпрыемствах, у калгасах і ўстановах арганізавана 260 гурткоў па вывучэнню кнігі таварыша Сталіна. У гуртках займаецца 3.350 чалавек — рабочыя, калгаснікі, інтэлігенцыя.

У передавым па вобласці Хойніцкім раёне працуюць 32 гурткі. Кіраўнікі гурткоў правялі па 7—8 заняткаў. Адным з лепшых з'яўляецца гурток пры Вялікаборскім сельсовеце, якім кіруе настаўніца тав. Шапавалава. Яна цікава праводзіць заняткі. Слухачы актыўна абмяркоўваюць і добра засвайваюць матэрыял.

Кніга таварыша Сталіна «Аб Вялікай Айчыннай вайне Совецкага Саюза» ўзбройвае партыйны і совецкі актыў тэарэтычнымі ведамі, дапамагае правільна разбірацца ў сучасных падзеях, натхняе на барацьбу за канчатковы разгром нямецкіх акупантаў.

Р. КАВАЛЁЎ.

На палях соўгаса

УВАРАВІЧЫ. **(Па тэлефону).** На палях соўгаса «Уваравічы» ідзе напружаная творчая праца. Засеяць у тэрмін, на высокім агратэхнічным узроўні і сабраць багаты ўраджай збожжа,—за гэта змагаюцца рабочыя соўгаса.

Кожны дзень плённай працы ў полі множыць рады стаханаўцаў. Трактарысты брыгад, якімі кіруюць тт. Бандарэнка і Крыніца, штодзённа выконваюць нормы выпрацоўкі на 150 і больш процантаў. Высокаякасна працуюць на сяўбе рабочыя тт. А. Прышчэпаў, Я. Расолаў, іх дзённая выпрацоўка — паўтары-дзве нормы.

Веснавая сяўба на Магілеўшчыне

КРЫЧАЎ. **(Наш кар.).** Калгаснікі Магілеўшчыны адказваюць на загад таварыша Сталіна новымі працоўнымі подвігамі. На палях днём і ноччу кіпіць самаадданая праца тысяч людзей.

Першае месца ў вобласці на сяўбе займае Хоцімскі раён. Многія калгасы гэтага раёна поўнасцю ўжо закончылі сяўбу ранніх зернавых культур і цяпер праводзяць пасадку бульбы, рыхтуюць глебу пад позпія культуры. Так, напрыклад, сельгасарцель «3-ці Інтэрнацыянал» закончыла сяўбу зернавых на плошчы 156 гектараў і заканчвае пасадку бульбы.

Нядрэнна праходзяць палявыя работы ў калгасах Касцюковіцкага раёна, у якім за апошнюю пяцідзёнку засеяна звыш 2.000 гектараў.

Аднак, у радзе раёнаў вобласці сяўба разгортваецца нездавальняюча. Партыйныя і совецкія арганізацыі некаторых раёнаў слаба ўзначальваюць барацьбу за высокі ўраджай.

В. ЧУМАКОЎ.

Лесапільная рама № 2 з'яўляецца лепшай на заводзе, дзе галоўным інжынерам Г. Д. Бугаева.

НА ЗДЫМКУ: Рамшчыцы Людміла Бур'як і Антаніна Бачынак.
Фото **В. Чыгашкова.**

Датэрмінова выканаем план другога квартала

У першых лічбах снежня 1943 года арганізаваўся Гомельскі леспрамгас. Як толькі была закончана арганізацыйная работа, леспрамгас узяўся за выкананне адказнай і пачэснай задачы—рыхтаваць лес совецкаму Данбасу.

Улічваючы патрэбы ўсесаюзнай качагаркі і яе значэнне ва ўмовах ваеннага часу, работнікі леспрамгаса з вялікім уздымам і энтузіязмам узяліся за работу, паставілі перад сабой мэту—выканаць план і даць як мага больш лесу дзяржаве.

Вынікі сказаліся. План першага квартала 1944 года па нарыхтоўцы лесу быў выканан на 125 процантаў, па вывазцы—на 110 процантаў, адгружана лесу для шахтаў — 112 процантаў да плана.

Калектыў леспрамгаса, уключыўшыся ва ўсесаюзнае соцыялістычнае спаборніцтва, узяў на сябе дадатковыя абавязацельствы і з усёй энергіяй змагаецца за датэрміновае выкананне плана другога квартала.

В. СПІРЫДОНАЎ.

Наш вопыт выдатнага ўтрымання шляху

Шляхі нашай дыстанцыі ідуць да самай лініі фронта. Ад нашай работы залежыць паспяховае і бесперабойнае абслугоўванне фронта Беларускай чыгункай. Наш калектыў добра зразумеў адказнасць пастаўленай перад ім задачы. Мы прыкладваем усе нашы сілы да таго, каб выдатна ўтрымліваць шлях.

Яшчэ не так даўно з-за разбурэнняў, зробленых нямецкімі бандытамі, на шасці важных участках дыстанцыі абмяжоўвалася хуткасць руху паяздоў. Мы энергічна ўзяліся за аздараўленне шляху. Праверылі кожны стык і замест двух балтоў паставілі ўсюды па чатыры. Замянілі 5 кілометраў рэек-рубкі карацей трох метраў. Замест іх паставілі рэйкі, якія мы самі аднавілі шляхам абрэзкі зношаных канцоў, свярлення дзірак і выпраўкі пагнутых рэек спецыяльным прэсам.

Вялікую небяспеку ўяўлялі шматлікія варонкі ад бомб і снарадаў, што былі ля самага палатна. Не патрабуючы дапамогі, мы засыпалі іх самі. Аб велічыні гэтай работы гаворыць тое, што толькі ў адну з варонак мы засыпалі цэлы састаў зямлі — 300 кубаметраў.

Дакладна праверыўшы кожны метр шляху, мы замянілі ўсе дэфектныя рэйкі. Увесь інструмент, інвентар мы нарыхтавалі сваімі сіламі з матэрыялаў, знойдзеных на месцы. Для гэтага арганізавалі спецыяльную брыгаду. За 4 месяцы яна выканала гадавы план нарыхтоўкі шпал на 70 процантаў.

Добрую ініцыятыву праявіў пуцявы абходчык тав. Леута. Ён даглядае свой кілометр, карыстаючыся матэрыяламі, інструментамі, якія нарыхтаваў сам. Леута сам выконвае такую работу, як замена трэснуўшых накладак. Яго прыкладу наследваў пуцявы абходчык тав. Шаўчэнка. У нерабочы час ён нарыхтаваў 200 шпал. Выкарыстоўваючы ўнутраныя рэсурсы, тав. Шаўчэнка закончыў змазку балтоў, узняцце броўкі, ачышчэнне палатна ад смецця, сам выправіў стыкавыя шпалы, якія скасіліся.

На кожным акалотку мы арганізавалі кузні. У кожнай з іх—два работнікі, якія знаёмы са слясарнай справай. У 10 кузнях мы вырабляем і рамантуем неабходны нам матэрыял: накладкі, падкладкі, балты, кастылі. У майстэрнях дыстанцыі вырабляецца ўвесь неабходны нам інструмент і інвентар. Шырока выкарыстоўваючы ўнутраныя рэсурсы, нічога не атрымліваючы ў цэнтралізаваным парадку, мы забяспечваем сябе ўсім неабходным для выдатнага ўтрымання шляху.

Энтузіясты вытворчасці — дарожны майстар тав. Савіцкі, кавалі Іван Кончыц, Кавалёў і многія другія камандзіры і рабочыя— паказваюць прыклад працы. Акалодак тав. Савіцкага — перадавы па нарыхтоўцы шпал і змацаванню. А тав. Кончыц сам нарыхтоўвае такія важныя дэталі, як балты і пласцінкавыя накладкі. Ён выконвае норму на 250—300 процантаў, дае выдатную якасць прадукцыі.

Выяўленыя ў рэйках дэфекты неадкладна ліквідуем. Правяраецца і астукваецца кожны метр рэек. Кіруючыя работнікі дыстанцыі заўсёды знаходзяцца ў акалотках і брыгадах, дзе кантралююць вытворчасць работ, ажыццяўляюць тэхнічны інструктаж, дапамагаюць малодшым камандзірам.

Добрых поспехаў дабіўся наш калектыў у перадмайскім соцыялістычным спаборніцтве. Амаль удвая вырасла колькасць стаханаўцаў і ўдарнікаў. На 200 процантаў і больш сталі выконваць нормы пуцявыя рабочыя тт. Караленка, Мароз, Касцючкоў. Баявымі камандзірамі праявілі сябе брыгадзіры тт. Зосімаў і Бандарэнка.

Усё гэта дало нам магчымасць адмяніць абмежаванні хуткасці руху паяздоў. Без затрымак ідуць паязды на нашых кілометрах; яны вязуць усё неабходнае фронту. За адмену абмежаванняў хуткасцей, шырокае выкарыстанне ўнутраных рэсурсаў і выдатнае ўтрыманне шляху нам уручан пераходны Чырвоны сцяг НКШЗ.

В. РАЗУМОЎСКІ,
начальнік дыстанцыі шляху.
Беларуская чыгунка.

Энтузіясты

Яны пачыналі з вельмі малага. Было дзве скрынкі запалкавай саломкі, а хімікатаў — чырвоны фосфар і сера. Быў яшчэ засмечаны нямецкімі захопнікамі цэх з разбітымі вокнамі. Арганізатараў саматужнай запалкавай вытворчасці на камбінаце можна было таксама пералічыць па пальцах: інжынер-хімік тав. Шыраева, начальнік цэха тав. Караткевіч і старыя вопытныя рабочыя: Варушчанка, Кузняцова, Харкевіч, Калеснікаў, Прыходзька і Мігай, якія пасля выгнання фашыстаў адразу вярнуліся на роднае прадпрыемства.

Перад гэтым невялікім калектывам запалкавага цэха стаяла адказная задача. Патрэбна было неадкладна забяспечыць насельніцтва вызваленых раёнаў запалкамі. Першая вытворчая нарада была кароткай: тэхнічнае кіраўніцтва было даручана інжынеру Шыраевай, абсталяванне цэха майстру Калеснікаву.

Прыбылі недастаючыя хімікаты. Тав. Шыраева з дапамогай рабочых Фамы Прыходзька і Івана Мігая прыступіла да нарыхтоўкі запалкавай масы.

Першыя запалкі выпусцілі гэтыя шэсць чалавек. Пасля прасушкі гатовую прадукцыю агульнымі сіламі ўпакоўвалі ў скрынкі.

За першы дзень работы цэх выпусціў 250 карабкоў. У далейшым ён пачаў выпрацоўваць да трох тысяч. За два тыдні ў гандлёвую сетку паступіла 27.000 карабкоў запалак.

Але канчалася саломка. Гэта быў яшчэ стары, даваенны запас, які адшукала работніца Харкевіч у адным з карпусоў камбіната. Прыходзілася перабудоўваць работу на новы лад, шукаць сыравіну на месцы і вырабляць прадукцыю. Для таго, каб выпусціць саматужную запалку патрабуецца праходжанне ўсіх працэсаў, як і на фабрычнай аўтаматычнай вытворчасці. Драўніна распілоўваецца і рассякаецца на чуркі даўжынёю ў 110 міліметраў. Чуркі ў сваю чаргу паступаюць у рэзальны станок, адкуль выходзяць тонкія пласцінкі ў 1,5 мм таўшчынёй, 91 мм. даўжынёй і 64 мм. шырынёй. Пасля надрэзу, які складае іх надвое пры дапамозе варштата, ідзе расчляненне кніжачак на 48 саломак. Гатовая кніжачка, прайшоўшы парафініраванне, паступае нарэшце да мокаля запалкавай галоўкі, які ўжо заканчвае гэты, даволі складаны тэхналагічны працэс.

Заканчваючы вырабляць саломку, калектыў цэха, які ўжо ўзрос да 30 чалавек, пачаў пераключацца на выпрацоўку запалкавых кніжачак. Былі ўстаноўлены неабходныя ручныя варштаты. Гэта дапамагло лёгка перайсці на больш прадукцыйную работу. З першых-жа дзён цэх пачаў выпускаць за змену да 4.000 кніжачак. А цяпер, калі пушчаны два штампавальныя варштаты, штодзённа насельніцтва атрымоўвае не менш 10.000 карабкоў-кніжачак запалак.

Вялікую ролю ў справе правільнай і хуткай арганізацыі запалкавай саматужнай вытворчасці адыграў вытворчы вопыт яго кіраўнікоў, энтузіязм арганізатараў аднаўленчых работ. З першых-жа дзён яны настойліва ўзяліся за навучанне навічкоў, якія прыйшлі на вытворчасць, выхоўваюць у іх соцыялістычныя адносіны да працы. За кароткі час тут арганізаваліся комсамольска-маладзёжныя брыгады, якія ўзначальваюцца Галяй Літвінавай і Еленай Каваленка. За бліскучыя дасягненні ў рабоце яны атрымалі ганаровае званне франтавых. Цяпер цэх выконвае месячны вытворчы план, пры добрай якасці прадукцыі, на 130 процантаў.

Амаль 4 нормы выпрацоўвае за змену па надрэзу пласцінак тав. Салодкая. Парафініроўшчык Іван Гендрыкаў і работнікі па рэзцы шпоны тт. Васіленка і Дзюбенкава даюць тры з паловай нормы. 230 процантаў плана дае мокаль запалкавай галоўкі Галіна Літвінава. Трэцяя частка калектыва— стаханаўцы.

Вельмі каштоўныя рацыяналізатарскія прапановы ўнесла Елена Каваленка. Працуючы пры абрэзцы шпонаў, яна паспрабавала выкройваць адначасова запалкавую кніжачку і дошчачку для цёркі. Гэты вопыт аказаўся ўдалым. Дзякуючы гэтаму вынаходству атрымалася эканомія драўніны і вызваліліся ад другіх работ два чалавекі, якія да гэтага спецыяльна былі заняты па нарыхтоўцы цёрак.

З дня ў дзень работнікі запалкавага цэха камбіната, дзе дырэктарам тав. Мішын, паляпшаюць сваю работу. Аб гэтым гавораць узрастаючыя лічбы на дошках паказчыкаў, на якія штодзённа запісваецца выкананне норм кожным рабочым. Насценгазета «Стаханаўская вахта» расказвае аб тым, што цэх налічвае чатыры чэркасаўскія брыгады, што работнікі цэха актыўна дапамагаюць фронту, падтрымліваюць усе дзяржаўныя мерапрыемствы, якія накіраваны на хутчэйшы разгром нямецка-фашысцкіх акупантаў.

Насценная газета, дошка паказчыкаў, штодзённая чытка газет, арганізацыя гутарак і дакладаў для рабочых—у гэтым вялікая заслуга комсорга цэха Рыты Шыраевай. Дзяўчына імкнецца быць для вытворчасці не менш карыснай, чым яе маці інжынер-хімік. Абедзве яны, як і ўвесь калектыў, як зменны майстар дэпутат Вярхоўнага Совета СССР тав. Журанкова, старэйшы рабочы Іван Гендрыкаў і другія простыя совецкія людзі ўпорна змагаюцца за хутчэйшае аднаўленне свайго прадпрыемства.

В. КАРАТЫШЭЎСКІ.

Гарачае беларускае дзякуй брацкай Удмурціі

Сход членаў сельгасарцелі «Рухавік», Воткінскага раёна, прысвечаны прыняццю шэфства над калгасам імені Варашылава, Суражскага раёна, БССР. Фото Л. Поберэзкіна.

Удмурцкі калгас „Рухавік" узяў шэфства над беларускім калгасам імені Варашылава

У калгасе «Рухавік», Воткінскага раёна (Удмурцкая АССР), адбыўся нядаўна сход калгаснікаў. Уважліва слухалі удмурцкія сяляне прадстаўніка беларускага народа, камісара злучэння партызанскіх атрадаў тав. Перунова. Расказ партызанскага важака аб страшэнных здзеках нямецка-фашысцкіх захопнікаў над насельніцтвам акупіраванай Беларусі, аб жудасных разбурэннях, гвалтаўніцтвах і рабаваннi, якія ўтвараюць немцы на беларускай зямлі, да глыбіні душы ўсхвалявалі сялян Удмурціі.

Пасланец Беларусі расказаў аб гераічнай барацьбе беларускага народа з акупантамі. Прывёў шматлікія факты з бандыцкай практыкі гітлераўцаў. Вось, напрыклад, калгас імені Варашылава, Курынскага сельсовета, Суражскага раёна, Віцебскай вобласці. Да прыходу сюды немцаў гэта была квітнеючая вёска, а цяпер яна зусім разбурана. Калгаснікі тут раней жылі шчасліва, заможна, а цяпер у іх не засталося, як кажуць, ні кала, ні двара. Многіх жыхароў няма ў жывых—іх забілі фашысты...

Затым слова ўзяў старшыня калгаса «Рухавік» тав. Рускіх.

З ВЫСТУПЛЕННЯ СТАРШЫНІ КАЛГАСА ТАВ. РУСКІХ

З вялікай цікавасцю слухалі мы расказ дарагога госця з Беларусі. Многа мужнасці і стойкасці праявілі беларускія партызаны, герачна змагаючыся ў тылу ворага. Калгаснае дзякуй вам, таварышы, за тое, што вы моцна білі і б'еце немца.

Цяжка цяпер нашым братам—калгаснікам-беларусам аднаўляць разбураныя ворагам калгасы. Але насельніцтва вызваленых беларускіх вёсак ведае, што ў цяжкі час не забыла іх Радзіма і вызваліла з фашысцкага палону. А цяпер мы дапаможам ім хутчэй аднавіць калгасную гаспадарку.

Наш калгас — адзін з перадавых у раёне. Мы б'ем ворага на фронце і ў тылу. 30 нашых калгаснікаў ваююць з немцамі на франтах. Тыя, што засталіся тут —моладзь, жанчыны, старыя,—паспяхова забяспечваюць фронт харчаваннем. Мы можам і павінны дапамагчы ў аднаўленні гаспадаркі калгаса імені Варашылава, пра які расказваў нам пасланец Беларусі. Я прапаную прыняць шэфства над калгасам імені Варашылава да поўнага яго аднаўлення.

* * *

На сходзе выступіла калгасніца Глушкова. Яна горача падтрымала прапанову старшыні аб узяцці шэфства над беларускім калгасам імені Варашылава.

З ВЫСТУПЛЕННЯ КАЛГАСНІЦЫ ГЛУШКОВАЙ

Таварыш Сталін заклікаў совецкі народ хутчэй аднавіць гаспадарку ў вызваленых ад ворага раёнах. Я разумею гэты заклік так: што мы ўсёй совецкай сям'ёй, усім народам павінны ліквідаваць цяжкія вынікі панавання немцаў. Нядаўна я пісала мужу на фронт аб тым, што наш калгас унёс дзесяткі тысяч рублёў на будаўніцтва новых танкаў. Цяпер я напішу яму аб нашай новай патрыятычнай справе, аб тым, што мы ўзяліся аднавіць гаспадарку беларускага калгаса імені Варашылава. Гэта прынясе мужу радасць і гордасць за наш калгас, у якім ён працаваў да вайны.

Я ўпэўнена, што да нашага пачыну далучацца і многія іншыя калгасы і таксама возьмуць шэфства над асобнымі калгасамі Беларусі да поўнага аднаўлення іх гаспадаркі.

* * *

На сходзе выступалі яшчэ многія калгаснікі. Усе яны гаварылі аб сваім гарачым жаданні дапамагчы беларускаму сялянству. Пасля абгаварэння прапановы старшыні арцелі, агульны сход калгаснікаў прыняў рашэнне:

З ПАСТАНОВЫ АГУЛЬНАГА СХОДА ЧЛЕНАЎ КАЛГАСА «РУХАВІК»

1. Узяць шэфства над калгасам імені Варашылава, Курынскага сельсовета, Суражскага раёна.

2. Для аднаўлення гаспадаркі калгаса разбуранага нямецкімі захопнікамі, неадкладна, як першы ўклад у справу дапамогі братам-беларусам, вылучыць 18 галоў жывёлы, у тым ліку 10 авечак разам з прыплодам, 7 галоў буйнай рагатай жывёлы і аднаго храка, а таксама інвентар.

3. Даручыць праўленню напісаць пісьмо калгаснікам сельгасарцелі імені Варашылава і ўстанавіць з імі сталую сувязь. Накіраваць у калгас прадстаўніка для падрабязнага азнаямлення з становішчам спраў на месцы і выяўлення ў чым асабліва мае патрэбу падшэфны калгас.

Мы лічым для сябе вялікай чэсцю актыўна ўдзельнічаць у вырашэнні пастаўленай таварышам Сталіным перад усім совецкім народам задачы — як мага хутчэй адрадзіць гаспадарку і нармальнае жыццё ў вызваленых ад ворага раёнах. Мы бярэм шэфства над калгасам імені Варашылава, Курынскага сельсовета, Суражскага раёна, да поўнага яго аднаўлення.

Брацкая дапамога

Як толькі быў надрукаван зварот арцелі «Рухавік» да ўсіх калгаснікаў Удмурціі, у арцелі «Авангард»—перадавой і буйнейшай у раёне—гэты выдатны патрыятычны пачын быў жыва падхоплен.

На калгасным сходзе было вынесена рашэнне прыняць сталае шэфства над адным з калгасаў у вызваленым раёне брацкай Беларусі і дапамагчы яму ў кароткі тэрмін аднавіць разбураную гітлераўскімі грамілами гаспадарку.

Для пачатку арцель «Авангард» вылучыла ў дапамогу падшэфнаму калгасу 10 галоў буйнай рагатай жывёлы, новую жняярку-самавязку, 5 плугоў, 8 боран, калёсы, тры камплекты збруі.

Зварот арцелі «Рухавік» абмяркоўваўся на сходах у 41 калгасе. Менш магутныя арцелі аб'ядналіся па 2—3, каб агульнымі сіламі ў парадку сталага шэфства дапамагчы адрадзіць жыццё ў калгасах на вызваленай беларускай зямлі. Усяго такім чынам узята шэфства над 18 калгасамі.

З першым эшалонам у Гомель працоўнымі нашага раёна было накіравана 50 плугоў, 6 сенакасілак, жняяркі і сеялкі. Цяпер адгружаецца дадаткова 8 плугоў, жняярка, трактар і 8 камплектаў збруі. Апрача таго вылучана 60 галоў буйнай рагатай жывёлы, 30 авечак, 10 свіней, 6 коней.

Праяўляючы клопаты аб аднаўленні разбуранай ворагам народнай гаспадаркі ў вызваленых раёнах нашай Радзімы, працоўныя Удмурціі ведаюць, што тым самым яны выконваюць свой абавязак перад Айчынай, выконваюць указанні таварыша Сталіна.

А. САЗЫКІН, сакратар Ныгінскага райкома ВКП(б).

Падарунак электразаводцаў

Калектыў электрамеханічнага завода адным з першых сярод прадпрыемстваў горада Іжэўска ўключыўся ў шэфства над вызваленымі ад ворага раёнамі Беларусі. З першым эшалонам, які быў накіраван у Гомель, мы адправілі шліфавальны станок, 10 трансфарматараў, 51 амперметр, 11 вольтметраў, 3 кіловольтметры, 1.000 свердзлаў, 200 метчыкаў, 100 развёртак і многа іншага ражучага і вымяральнага інструменту, а таксама 20 тон сталі, 7 тон каляровага металу, 6 тон лакафарбавых матэрыялаў, 2 тоны пластмасы для вырабу хатняй пасуды.

Гэтым быў пакладзен пачатак той дапамогі, якую абавязваўся калектыў нашага завода аказаць беларускаму народу ў аднаўленні прадпрыемстваў і комунальнай гаспадаркі беларускай зямлі.

На заводзе адбылася сустрэча з прадстаўніком беларускага народа —камісарам партызанскага злучэння тав. Пернуовым. Рабочыя і камандзіры вытворчасці далі слова яшчэ больш узмацніць дапамогу беларускаму народу. На працягу двух-трох дзён мы падрыхтавалі для адпраўкі ў Гомель яшчэ два вагоны са шпаклёўкай, эмаллю, лакам і іншымі матэрыяламі, якія неабходны для аднаўленчых работ.

Так электразаводцы з чэсцю выконваюць свой абавязак перад брацкім беларускім народам, перад Радзімай.

М. АРОНАЎ, намеснік дырэктара завода.

Па прыкладу арцелі „Рухавік"

Пачын калгаснікаў арцелі «Рухавік» горача падхоплен калгаснікамі ўсяго Воткінскага раёна.

З вялікім уздымам прайшоў сход у калгасе імені Сталіна, Грышанаўскага сельсовета.

— Вораг нанёс вялікія страты калгаснай гаспадарцы брацкай Беларускай рэспублікі. Наш абавязак—дапамагчы братам-беларусам хутчэй адрадзіць жыццё на вызваленай зямлі,—заявілі калгаснікі.

Яны выдзелілі для аднаго з беларускіх калгасаў 2-х коней, тры галавы буйнай рагатай жывёлы, 6 авечак і розны сельскагаспадарчы інвентар.

Працоўныя Воткінскага раёна ўжо накіравалі ў Беларусь з першым эшалонам многа сельгасмашын і інвентара. На-днях адгружаны яшчэ два вагоны, у якіх знаходзіцца 15 сеялак, 3 сенакасілкі, 6 плугоў, 6 жняярак, 6 камплектаў збруі і іншы інвентар.

П. ГУДЗІМАЎ, сакратар Воткінскага райкома ВКП(б).

Пачын воткінцаў падхоплен іншымі калгасамі Удмурціі

Патрыятычны пачын воткінцаў, якія ўзялі шэфства над беларускім калгасам імені Варашылава да поўнага яго аднаўлення, сустрэў гарачую падтрымку ў калгасах Глазоўскага раёна Удмурціі. З вялікім уздымам абмяркоўваўся зварот арцелі «Рухавік» у калгасах «Малы Лудашур» і «Малыя Парзі».

— З гэтага часу наша дапамога брацкім калгасам Беларусі будзе канкрэтнай і сталай,—гаварылі калгаснікі ў сваіх выступленнях.

Звыш таго, што ўжо было адпраўлена раней, арцель «Малы Лудашур» вылучыла для аднаўлення калгаса, над якім яна бярэ шэфства, пяць галоў буйнай рагатай жывёлы, пяць авечак, 2 плугі, сеялку, калёсы, камплект збруі. Арцель «Малыя Парзі» вылучае 2 кароў, 10 авечак, 2 свіней, а таксама розны інвентар.

У 80 калгасах раёна сабрана 50 плугоў, 25 боран, 10 культыватараў, 1 жняярка, 3 сеялкі, а таксама падрыхтаваны да адпраўкі чарговым эшалонам 200 галоў буйнай рагатай жывёлы, 216 авечак, 78 свіней.

Е. НАГАВІЦЫНА.

Комсамольска-маладзёжная франтавая брыгада на Н-скім заводзе (Удмурція) вырабляе ключы да апарата Бодо для Беларусі. Фото Н. Арбузава.

Мацярынскія клопаты

Шэры дом на рагу вуліц Пролетарскай і 10-годдзя Кастрычніка непрыкметны і нават не вабіць вока звонку. Але часта прахожыя спыняюцца ля яго: з вакон даносяцца громкія дзіцячыя галасы. У доме дзіцячыя яслі.

Гэты дом адрамантавалі месяцы тры таму назад. Прывезлі дзіцячыя ложкі, калясачкі, якія засталіся ад ранейшых ясляў, зрабілі скамейкі, стол. Наркамздраў БССР выдаў пасцельныя прылады, дзіцячую бялізну. 15 лютага адкрыліся першыя яслі ў Нова-Беліцы.

Штодзённа 35 дзяцей прыносяць сюды маткі—работніцы прадпрыемстваў і ўстаноў. За дзецьмі тут наладжан уважлівы догляд. Яны ўчас накормлены, памыты, апрануты.

Абслугоўваючы персанал—выхавацельніцы Марыя Міхеёўна Раштэнікава, Анна Ефімаўна Чапусёва—агортваюць ласкай і любоўю малышоў. Медыцынская сястра Сцепаніда Іванаўна Халішчэнікава ўважліва сочыць за здароўем дзяцей і дзякуючы яе добраму догляду ў яслях няма захворванняў.

Асаблівымі клопатамі акружаны дзеці, бацькі якіх змагаюцца на фронце, а маці загінулі ад рук нямецкіх катаў. Ермаковай Раечцы чатыры годзікі. Немцы забілі яе маці. Бацька з першых дзён на фронце. Раечцы добра сярод маленькіх таварышоў. Яна заўсёды вясёлая.

Яслі наведваюць два браты Сярожа і Віталій Зур. У іх няма мамы, а бацька — воін Чырвонай Арміі. Ім тут добра, яны не адчуваюць сябе сіротамі, іх акружылі клопатамі і ўвагай.

На-днях у яслі прывезлі з варожага тылу маленькую Валю. Яе знайшлі ў лесе ля маці, якую забілі немцы. Маці была мёртвая, а дзіцё, параненае ў галоўку і ручку, ляжала знясіленае ад болі і слёз. Ёй няма яшчэ і годзіка, але фашысцкія дзетазабойцы не пашкадавалі і яе. Бацька Валі мужна змагаецца ў радах народных мсціўцаў. Ён ведае, што яго дачушка не будзе пакінута на волю лёсу. Аб ёй, як і аб усіх дзецях франтавікоў, паклапаціцца Радзіма.

Н. КАЗАНЦАВА.

Дапамога комсамольцаў Чырвонай Арміі

Комсамольцы вызваленых раёнаў Совецкай Беларусі аказваюць практычную дапамогу сваёй любімай Чырвонай Арміі. Комсамольцы Магілеўскай області актыўна ўдзельнічаюць у аднаўленні мастоў, разбураных нямецкімі акупантамі. Сваімі сіламі яны будуюць новыя масты, падвозяць для будаўніцтва неабходны лесаматэрыял.

Комсамольцы Касцюковіцкага раёна адрамантавалі пад шпіталь два будынкі, сабралі 50 ложкаў, а таксама і іншы неабходны інвентар.

Комсамольцы наведваюць шпіталі, чытаюць раненым літаратуру, арганізуюць для іх паказ мастацкай самадзейнасці.

Ганчарная пасуда

У радзе вызваленых раёнаў Беларусі арганізавана вытворчасць ганчарнай пасуды на базе мясцовых глін. Прадпрыемствамі мясцовай прамысловасці ўжо выраблена пасуды ёмкасцю ў 22.000 літраў. Лепш арганізавана вытворчасць ганчарнай пасуды ў Рэчыцы і Васілевічах. Тут паладзілі выраб гаршкоў, жбаноў, місак, попельніц, чарнільніц-невыліваек.

Вырабляемая ганчарная пасуда рэалізуецца праз мясцовую гандлёвую сетку, паступае ў шпіталі.

Шэфства над маладымі рабочымі

Газета «Речник Белоруссии» паведамляе аб цікавым вопыце беларускіх воднікаў. Па прыкладу Вяцкага рачнога параходства, нашы воднікі бяруць шэфства над маладымі рабочымі і дапамагаюць ім ва ўдасканаленні іх працоўнага вопыту. Механік тав. Самуйлаў узяў шэфства над маладымі рабочымі Кавальковым, Шаравым. Апрача таго, тав. Самуйлаў абавязаўся падрыхтаваць двух механікаў і качагара. Падрыхтаваць двух вучняў абавязаўся вопытны воднік тав. Калецкі.

Перадавыя райпромкамбінаты

Чэрыкаўскаму райпромкамбінату за вытворчыя паказчыкі ў першым квартале прысуджан пераходны Чырвоны сцяг абкома КП(б)Б і аблвыканкома і выдана прэмія ў 10.000 рублёў. На Чэрыкаўскім райпромкамбінаце арганізавана распілоўка лесу (распілавана 638 кубаметраў), абпалена 30.000 штук цэглы, наладжан размол зярна.

Кандыдатам на атрыманне пераходнага Чырвонага сцяга журы зацвердзіла Клімавіцкі райпромкамбінат. Тут пушчаны ў эксплаатацыю лесапільны і цагельны заводы, заканчваецца будаўніцтва сталярнай майстэрні, наладжана вытворчасць аконных рам, тачанак, сталоў, табурэтак.

Справаздача райкомаў комсамола ў абкоме партыі

Гомельскі абком партыі заслухаў справаздачы сакратароў Рэчыцкага і Кармянскага райкомаў комсамола аб праробленай рабоце. Абком партыі адзначыў, што комсамольскія арганізацыі гэтых раёнаў правялі вялікую арганізацыйную і выхаваўчую работу сярод моладзі, прыцягваючы яе да актыўнага ўдзелу ў аднаўленні народнай гаспадаркі.

Адначасова абком партыі адзначыў, што многія калгасныя комсамольскія арганізацыі працуюць слаба, не займаюцца пытаннямі калгаснай вытворчасці, не праяўляюць ініцыятыву.

Абком партыі вызначыў канкрэтныя задачы работы комсамольскіх арганізацый на бліжэйшы час.

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

„Трыумф наступальнага майстэрства Чырвонай Арміі"

ЗАМЕЖНЫ ДРУК АБ ЗАНЯЦЦІ СЕВАСТОПАЛЯ СОВЕЦКІМІ ВОЙСКАМІ

ЛОНДАН, 11 мая. (ТАСС). Усе англійскія газеты змяшчаюць пад вялікімі загалоўкамі на першых старонках паведамленне аб вызваленні Севастопаля. Газета «Дэйлі Экспрэс» у перадавым артыкуле піша: «Слава Севастопаля запісана ў аналы ваеннай гісторыі».

У рэдакцыйным артыкуле, прысвечаным узяццю Севастопаля, газета «Нью Кронікл» піша: «Гэта перамога будзе мець велізарныя вынікі. Яна знамянуе канчатковы крах германскіх памаганняў на ўсходнім фронце».

Газета «Дэйлі Геральд» заяўляе, што захоп севастопальскай крэпасці з'яўляецца трыумфам тэхнічнага майстэрства Чырвонай Арміі.

«Калі Севастопаль—мацнейшая крэпасць у свеце,— піша газета «Ўінінг Стандарт»,—не мог вытрымаць штурма, як змогуць вытрымаць менш грозныя германскія абарончыя збудаванні ў Заходняй Еўропе? Узяцце Севастопаля прадэманстыравала, што няма такой магутнай крэпасці з грозным гарнізонам, якая не магла-б быць захоплена пры адпаведных падрыхтаваннях і выназодніцтве. Ці можа быць лепшая вестка для салдат саюзных войск у іншых пунктах?».

НЬЮ-ЁРК, 10 мая. (ТАСС). У перадавым артыкуле газета «Сан» палка вітае вызваленне Севастопаля, як вялікую перамогу, якая мае вялікае значэнне для ўсіх Аб'яднаных Нацый у цэлым.

АТАВА, 10 мая. (ТАСС). Канадскія радыёстанцыі перадавалі сёння вечарам загад таварыша Сталіна аб узяцці Севастопаля. «Маланкавы захоп Крыма і Севастопаля Чырвонай Арміяй з'яўляецца самым бліскучым ваенным подвігам усіх часоў», — заявіў адзін з каментатараў канадскага радыё.

Выступленне старшыні Нацыянальнага Камітэта дэмакратычнай партыі ЗША Хэнегена

НЬЮ-ЁРК, 10 мая. (ТАСС). Выступаючы ў Нью-Ёрку, старшыня Нацыянальнага Камітэта дэмакратычнай партыі Хэнеген заявіў, што яму яшчэ невядома, ці жадае Рузвельт выставіць сваю кандыдатуру на пераабранне, але падкрэсліў, што ў выніку сваёй апошняй паездкі па 20 штатах Амерыкі ён прышоў да вываду, што амерыканскі народ упэўнен у тым, што Рузвельт павінен застацца на пасту прэзідэнта Злучаных Штатаў на чацверты тэрмін. Хэнеген рэзка крытыкаваў Д'юі—галоўнага прэтэндэнта ў кандыдаты ад рэспубліканскай партыі на пост прэзідэнта.

Заявіўшы, што Рузвельт з'яўляецца мацнейшай апорай супроць апазіцыйных поглядаў, якія могуць паставіць пад пагрозу будучае Злучаных Штатаў, Хэнеген нагадаў аб тым, што Д'юі 20 студзеня 1940 года выступіў супроць пагаднення ЗША з Совецкім Саюзам, а некалькі дзён назад заявіў, што ніякія ваенныя мерапрыемствы Злучаных Штатаў «не будуць мець каштоўнасці, калі яны не будуць праведзены ў рамках прапяглай сувязі паміж Англіяй і ім, я спадзяюся, Расіяй і Кітаем». «Совецкі ўрад,—працягваў Хэнеген,—з якім Д'юі не хацеў заключаць якіх-небудзь пагадненяў у 1940 годзе, з'яўляецца тым-жа ўрадам, з якім, як ён спадзяецца, мы будзем мець працяглую сувязь у 1944 годзе. Адзіная вялікая змена, якая мае адносіны да гэтага пытання, якая адбылася ў Расіі з таго часу, гэта — знішчэнне прыкладна 8 мільёнаў немцаў».

Хэнеген заявіў таксама, што 4 годы назад Д'юі спрабаваў даказаць, што Злучаныя Штаты не змогуць пабудаваць 50 тысяч самалётаў, тады як сёння колькасць самалётаў, якія знаходзяцца ў страю ў паветраным флоце Злучаных Штатаў далёка пераўзыходзяць гэтую лічбу.

У заключэнне Хэнеген вітаў вынікі папярэдніх выбараў, якія адбываліся нядаўна ў штатах Фларыда, Алабама, Масачузетс і іншых месцах, як сведчанне сілы дэмакратычнай партыі.

Ваенныя дзеянні ў Італіі

ВОЙСКІ САЮЗНІКАЎ ПЕРАЙШЛІ У НАСТУПЛЕННЕ

ЛОНДАН, 12 мая. (ТАСС). Алжырскае радыё «Франс» сёння апоўдні паведаміла аб тым, што надрукавана наступнае спецыяльнае камюніке штаба галоўнакамандуючага саюзнымі арміямі ў Італіі генерала Аляксандэра:

«Перагрупіроўка саюзных армій у Італіі да папярэдняга часу папсахова закончана без перашкод з боку праціўніка. Аперацыя прыкрывалася няспынымі паветранымі бамбардыроўкамі і дзеяннямі патруляў на ўсім працягу фронта. Масавая складаная перакідка войск і тэхнікі па чыгуначных і шасейных дарогах паспяхова выканана. Нягледзячы на дрэннае надвор'е і цяжкія ўмовы мясцовасці, перагрупіроўка закончана ва ўстаноўлены тэрмін. 5-я і 8-я арміі пад камандаваннем генерала Аляксандэра пры падтрымцы міжземнаморскіх тактычных ваеннапаветраных сіл саюзнікаў пачалі наступленне супроць умацаванай лініі Густава ў 23 гадзіны 11-га мая».

ХАРЧОВАЕ СТАНОВІШЧА У ФІНЛЯНДЫІ

СТАКГОЛЬМ, 11 мая. (ТАСС). Фінская газета «Арбетарбладэт» змясціла перадавы артыкул аб харчовым становішчы ў Фінляндыі. «Мы павінны быць гатовы да таго,—піша газета,—што нашы магчымасці ўвоза будуць цяжкімі, бо становішча на еўрапейскім кантыненце можа хутка змяніцца. Германскі міністр харчавання зрабіў нядаўна заяву, з якой відаць, што ў гэтым годзе Германія сустрэнецца з найбольшымі цяжкасцямі ў адносінах забеспячэння харчаваннем, чым да гэтага часу. Украіна, якая адыгрывала ў забеспячэнні Германіі значную ролю, зараз адпала. Наша харчовае становішча можа стаць яшчэ больш цяжкім».

Каштоўны перавязачны матэрыял

На тарфяных балотах нашай рэспублікі расце сфагн ці тарфяны мох, які сяляне называюць «белы мох». Мала хто ведае, што гэты сфагн уяўляе сабой каштоўны перавязачны матэрыял і можа быць паспяхова выкарыстан дзеля перавязкі ран, якія гнояцца. Цяпер у хірургічных шпіталях і хірургічных аддзяленнях больніц ужываюць як усмактваючы перавязачны матэрыял—белую вату, якая робіцца з бавоўны, лігнін, які робіцца з драўніны, і сфагн.

Нажаль хірургі нашай рэспублікі і наогул урачы вельмі мала дагэтуль ведалі аб сфагне, аб яго станоўчых якасцях, як перавязачнага матэрыялу.

Сфагн ужываўся ў шпіталях амерыканскай і англійскай армій яшчэ ў вайну 1914—1918 гадоў так нарыхтоўкай сфагна займаўся Чырвоны Крыж. У нас, у Расіі, гэты перавязачны матэрыял пачалі выкарыстоўваць толькі з 1920 года. Пачалі яго выкарыстоўваць пасля абмеркавання гэтага пытання на пасяджэнні народна-хірургічнага таварыства ў Ленінградзе.

У дні Айчыннай вайны Народны Камісарыят Аховы Здароўя СССР зацвердзіў спецыяльную інструкцыю, у якой адзначаюцца высокія якасці сфагна, і таму ён раіцца для шырокага выкарыстання ў шпіталях і больніцах.

Па даных некаторых аўтараў, адна вагавая частка сухога сфагна ўсмактвае ў сябе да 25 вагавых частак вады. Рана застаецца сухой і гэта спыняе павелічэнне мікробаў. Сфагн не толькі добра ўсмактвае гной, але і газы.

Збор сфагна лепш за ўсё праводзіць вясной і летам, збіраць яго трэба на тых балотах, дзе менш травы, дзе мох мае даўжыню не менш чым 10 сантыметраў. Мох збіраецца рукамі, тут-жа выжымаецца вада і мох ачышчаецца ад галінак і ад іншага бруду. Сушыць сфагн лепш за ўсё на адкрытым паветры, але можна сушыць і ў спецыяльных сушылках пры тэмпературы да 50 градусаў. Вільготнасць высушанага моха павінна быць 20—25 процантаў. Гэта вельмі важна. Перасушаны мох крышыцца і ў такім выглядзе не ўжываецца. Высушаны мох акуратна складваецца і запакоўваецца ў кіпы. У такім выглядзе сфагн можна перавозіць і доўга хаваць. Трэба памятаць, што складскія памяшканні павінны быць сухімі.

Перад ужываннем сфагн яшчэ раз ачышчаецца ад травы і хвоі. Як усмактваючы перавязачны матэрыял сфагн выкарыстоўваецца толькі пры перавязках гнойных ран. Добра яго выкарыстоўваць у якасці падкладкі пры накладванні дратовых ці драўляных шын.

Настаў час, калі можна прыступіць да нарыхтоўкі сфагна. Трэба, каб Аптэкакіраўніцтва БССР арганізавала збор і нарыхтоўку яго. Аптэкакіраўніцтва павінна паслаць на месцы спецыяльныя інструкцыі па збору і ўжыванню сфагна. Было-б добра, каб наша выдавецтва выпусціла спецыяльную брашуру ў дапамогу ўрачам.

Дацэнт І. СТЭЛЬМАШОНАК.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.